

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-989/24-A
Sp. zn. ČŠIA-S-187/24 A

Název	Základní škola Novoborská
Sídlo	Novoborská 371, 190 00 Praha 9 - Střížkov
E-mail	skola@novoborska.cz
IČO	61 381 276
Identifikátor	600 040 526
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Tereza Štaubrová
Zřizovatel	Městská část Praha 9
Místo inspekční činnosti	Novoborská 371, Praha 9 Sousedíkova 1044, Praha 9
Inspekční činnost na místě	18. 3. 2024 – 22. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Novoborská (dále „škola“ nebo „instituce“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. K 30. 9. 2023 škola vykazovala 1230 žáků ve 48 třídách 1. až 9. ročníku, 75 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) a 246 žáků

s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“). Škola má dvě přípravné třídy pro děti s odkladem školní docházky. Nejvyšší povolený počet žáků ve škole (1320) byl využit z 94 %. Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2017 se zvýšil celkový počet žáků, tříd i pedagogických pracovníků. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání 502 účastníkům v 17 odděleních.

Specifikum školy představuje výuka speciálních předmětů v 9. ročníku, zaměřených na propojení teoretických znalostí s praktickými situacemi a získávání klíčových kompetencí žáků – absolventů školy. Prostřednictvím polytechnického vzdělávání ve spolupráci s externími subjekty se žáci seznamují s technickými obory. Rozvoj jazykových dovedností škola podporuje zapojením rodilých mluvčích do výuky a výjezdy do zahraničí. Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku, jako druhý cizí jazyk je vyučována němčina, francouzština, španělština a ruština.

V rámci Prahy se jedná o velkou bezbariérovou školu pavilonového typu v klidné části sídlištní zástavby. Dočasně došlo k rozšíření instituce o detašované pracoviště v nové moderní budově v ulici Sousedíkova.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) se při řídicích procesech opírá o koncepci rozvoje školy, v níž stanovila hlavní cíle pro další období. Naplňování koncepčních záměrů pravidelně vyhodnocuje. Na základě autoevaluace definuje konkrétní oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků, ve kterých je třeba se zlepšit, a pojmenovává potenciální rizika. Od předchozího inspekčního hodnocení ředitelka realizovala cíle podporující zaměření školy na aktuální trendy ve výuce, tj. využívání informačních technologií, polytechnická výchova, jazyková příprava, důraz na rozvoj klíčových kompetencí a funkčních gramotností. V souvislosti s nárůstem žáků s potřebou podpory rozšířila školní poradenské pracoviště, daří se jí kvalitativně zlepšovat materiální podmínky vzdělávání. Koncepční úprava vzdělávacího programu systémově prohloubila mezipředmětové vazby s akcentem na rozvoj klíčových kompetencí žáků a praktickou aplikaci poznatků. Prostřednictvím předmětů *evropské a globální souvislosti, mediální výchova, environmentální výchova a aplikace technických předmětů*, tvorbou absolventských prací s následnou veřejnou obhajobou jsou žáci devátých ročníků cíleně vedeni ke kritickému myšlení, práci s informacemi a rozvoji funkčních gramotností, významných pro uplatnění v jejich dalším životě.

Velikost školy klade zvýšené nároky na organizaci vzdělávání a zajištění chodu instituce. Ředitelka využívá víceúrovňový model řízení, který napomáhá k plynulému fungování školy. Účinnost řízení je podpořena přenesením vymezených pravomocí na pět zástupců, pracovníky školního poradenského zařízení, vedoucí metodických orgánů, vedoucí školní družiny a další zaměstnance. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, která kromě organizačních záležitostí projednává kvalitu výchovně vzdělávacího procesu a úpravy kurikulárních dokumentů školy. Na mezipředmětové koordinaci a sjednocení měřítek hodnocení žáků participují metodické orgány.

Plánovaná kontrolní činnost zaměřená na konkrétní oblasti vychází z předem stanovených priorit, výsledky kontrol jsou pravidelně vyhodnocovány. Kvalita vzdělávacího procesu je sledována hospitační činností vedení školy, při níž jsou hodnoceny vybrané pedagogické aspekty výuky. Poznatky z kontrolní a hospitační činnosti vedení školy jsou projednávány v pedagogické radě. Součástí hospitačních záznamů jsou doporučení ke zvýšení kvality výuky. Z nedostatků v části sledovaného průběhu vzdělávání však vyplynulo, že opatření

stanovená na základě zjištění z hospitační činnosti nejsou ve všech případech dostatečně účinná.

Personální podmínky umožňují naplňování školního vzdělávacího programu. Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 71 učitelů, 14 asistentů pedagoga a 21 vychovatelek školní družiny, ve škole působí 2 školní psychologové a speciální pedagog. Od posledního inspekčního hodnocení došlo k rozšíření a částečné generační obměně pedagogického sboru. Předpoklady odborné způsobilosti splňuje převážná většina pedagogů. Nekvalifikovaní učitelé si požadované vzdělání doplňují studiem. Začínajícím a nově příchozím učitelům je poskytována metodická pomoc uvádějícími učiteli, podpora na úrovni vedení školy, formou konzultací s vyučujícími stejných předmětů a zpětné vazby kolegů. Část učitelů navzájem účelně sdílí některé výukové materiály, využívány jsou i vzájemné hospitace.

Profesní růst pedagogů je podporován v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které koresponduje s potřebami a zaměřením školy. Ve sledovaném období učitelé absolvovali kurzy a semináře týkající se např. oblasti informačních technologií, výchovného poradenství, spolupráce vyučujícího s asistentem pedagoga a didaktiky jednotlivých vyučovacích předmětů. K efektivitě řízení zaměstnanců přispívá uplatňovaný systém jejich vedení a hodnocení. Pravidelně vyučující hodnotí své pedagogické působení ve škole a stanovují si cíle pro další období.

Materiální podmínky jsou na výborné úrovni. Vedení školy systematicky zajišťuje kvalitní materiální vybavení, to je průběžně doplňováno a obnovováno v souladu s koncepčními záměry a moderními trendy ve výuce (notebooky, tablety, velkoformátové LED panely, programovatelné a robotické pomůcky, vybavení odborných učeben, aj.). K výuce jsou využívány odborné pracovny, např. počítačové a multimediální učebny, studovna, učebna výtvarné výchovy, nově vybudovaná moderně vybavená jazyková pracovna. Většina učeben je vybavena interaktivními tabulemi. Sportovní zázemí (prostorné tělocvičny, venkovní sportoviště) přispívá k rozvoji tělesné zdatnosti žáků, projevující se i v úspěších školy ve sportovních soutěžích. K dispozici jsou odpočinkové zóny a relaxační prostory v budově, školní herna či atrium s venkovní učebnou. K esteticky motivujícímu prostředí přispívá výzdoba interiéru školy podnětnými výtvarnými pracemi žáků. K zajištění bezpečnosti žáků a majetku přispívají elektronicky zabezpečené vstupy do budovy, kamerový systém i vrátnice s personálním obsazením. Školní stravování je zajištěno ve vlastní školní jídelně a na odloučeném pracovišti ve školní jídelně-výdejně. Škola poskytuje pestrou nabídku plnohodnotné a vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravého životního stylu.

K uskutečňování vzdělávacích strategií napomáhá spolupráce se zřizovatelem a dalšími důležitými profesními a sociálními partnery. Díky podpoře zřizovatele proběhly významné úpravy školní budovy a jejího okolí. Škola účelně kooperuje s domem dětské mládeže a se středním odborným učilištěm, ve spolupráci s nimiž žáci získávají potřebné praktické zkušenosti a dovednosti z oblasti polytechnické výchovy, s mateřskými školami v městské části a organizacemi v oblasti primární prevence. Partnerské vztahy se zákonnými zástupci a Radou rodičů instituce upevňuje organizováním popř. jejich zapojením do tradičních školních akcí. Žáci mohou ovlivňovat některé aspekty výchovně vzdělávacího procesu prostřednictvím žákovského parlamentu, pravidelně vydávají školní časopis.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaný průběh vzdělávání dosahoval rozdílné kvality. Ve zdařilých vyučovacích hodinách byly uplatňovány účinné vzdělávací strategie, výuka byla promyšlená a organizačně dobře realizovaná. Výukové formy a metody se v těchto hodinách účelně

střídaly a směřovaly ke splnění vzdělávacích cílů. Efektivitu výuky a aktivní zapojení žáků zvyšovaly vhodná motivace a pedagogické postupy uplatněné v části hodin, např. činnostní učení, zařazení problémové úlohy, didaktická hra, aktivizující metody. Žáci byli v těchto hodinách (např. dějepis, některé hodiny českého jazyka) vedeni k vyhledávání informací, práci se zdroji, analýze, samostatnému objevování a prezentaci nových poznatků, uvědomování si souvislostí, hledání vlastních řešení, diskuzi, k souvislému samostatnému vyjadřování. Učivo bylo zpravidla probíráno v souvislostech, vhodně bylo využito mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praktickými příklady. Příznivá pracovní atmosféra pozitivně ovlivňovala výchovně vzdělávací proces. V části zdařilých hodin bylo účelně zařazeno sebehodnocení žáků s ohledem na vlastní učení, uvědomění si učebních pokroků. Sledovaná výuka anglického jazyka se vyznačovala promyšlenou strukturou, užití metody vedly k aktivnímu zapojení žáků, kteří byli vedeni ke komunikaci v cílovém jazyce, jeho používání v běžných komunikačních situacích a k rozvíjení interaktivních řečových dovedností. K efektivitě vzdělávání přispívalo vedení hodin v cílovém jazyce, rovnoměrný rozvoj produktivních i receptivních řečových dovedností, průběžná motivace žáků, využívání vhodných didaktických pomůcek a propojení s reálnými situacemi. Kvalita výuky se promítá do dobrých vzdělávacích výsledků, žáci prokazují v jazykových zkouškách znalosti na úrovni B1 a B2. Vzdělávací strategie v devátých ročnících směřovaly účelně k přípravě žáků na přijímací zkoušky a vedení k samostatnosti při práci na absolventských pracích. Dlouhodobě zařazované vzdělávací aktivity v oblasti polytechnického vzdělávání realizované ve spolupráci externími subjekty propojují teoretickou výuku s praxí, napomáhají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků.

V části vyučovacích hodin však byly zaznamenány didaktické a metodické nedostatky a méně účinné pedagogické postupy. Užití metody a formy v těchto hodinách jen v malé míře podporovaly kritické myšlení žáků, nevedly k objevování, experimentování, hledání a navrhování řešení, práci s různými informačními zdroji a rozvoji kreativity žáků. Převaha frontálních postupů a někdy převažující aktivita na straně učitele se projevovala nerovnoměrným zapojením žáků, pasivitou a nízkou spoluúčastí při vzdělávání. Jen v části hodin byly zařazeny skupinové formy práce, podporující rozvoj sociálních kompetencí žáků. V malé míře zohledňovali učitelé specifika žáků. Nediferencovali zadávané úkoly s ohledem na žáky s odlišnými individuálními možnostmi a schopnostmi ani s ohledem na žáky s rozdílným pracovním tempem. Časová či obsahová diferenciací nebyla ve výuce patrná ani u žáků s SVP a OMJ. Činnost asistentů pedagoga nebyla ve všech případech dostatečně efektivní, ne vždy účinně pomáhali žákům s potřebou podpůrných opatření zvládat jejich specifické obtíže či nesoustředěnost. V malé míře pedagogové reflektovali potřeby nadaných žáků a žáků s větším zájmem o vyučovaný předmět zařazováním rozšiřujícího učiva. Rekapitulace vyučovacích hodin a shrnutí učiva v závěru často neprobíhaly efektivně, nedocházelo k ověření splnění vzdělávacího cíle a účelnému zhodnocení práce žáků. Jen v malé míře pak bylo zařazováno smysluplné sebehodnocení žáků s ohledem na vlastní učení, uvědomění si učebních pokroků či rezerv.

V průběhu výuky v přípravných třídách pedagožky děti průběžně oceňovaly za snahu i dílčí pokrok a povzbuzovaly k následné aktivitě. Poskytovaly dětem přiměřený prostor pro rozvoj vyjadřování podle jejich možností. Náozornost výuky byla vhodně doplněna využíváním didaktických pomůcek, vhodně byla zařazena aktivní i pasivní relaxace. Užití organizační formy s převahou frontální výuky ale v menší míře zajišťovaly potřebnou individualizaci vzdělávání. Při realizovaných aktivitách byla dětem poskytována zpětná vazba, nebylo ale využíváno sebehodnocení ani vzájemné hodnocení vedoucí k uvědomění si učebních úspěchů. V části sledované výuky nebyl kladen potřebný důraz na systematické utváření grafomotorických návyků dětí.

Zájmové vzdělávání probíhalo v příznivé atmosféře. Vzdělávání ve školní družině je založeno na pestré a hravé činnosti umožňující smysluplné využití volného času. Jednotlivé zájmové aktivity jsou časově vyvážené, vycházejí z individuálních potřeb a zájmu účastníků a efektivně rozvíjejí především jejich sociální a pracovní kompetence i představitost. Účastníci byli v průběhu vzdělávání účelně motivováni k jednotlivým činnostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

K ověřování výsledků vzdělávání žáků škola využívá standardní nástroje (písemné a ústní zkoušení, ročníkové srovnávací testy), výstupy z předmětových projektů či absolventské práce, které žáci devátých ročníků prezentují formou veřejné obhajoby. Ze záznamů z pedagogických rad a předmětových komisí je patrné, že škola identifikuje žáky nadané i ohrožené školním neúspěchem. Z výběrového zjišťování testování ČŠI vyplývá, že žáci dosáhli průměrných výsledků z předmětu český jazyk, ve čtenářské gramotnosti a v dovednostech usnadňující učení, v předmětu matematika dosáhli nadprůměrných výsledků. V externím testování se škola řadí mezi nadprůměrně hodnocené v předmětu anglický jazyk, kde téměř čtvrtina žáků devátých ročníků dosahuje úrovně B1, ojediněle i B2. Nadaní žáci jsou motivováni k účasti ve vědomostních soutěžích a předmětových olympiádách.

Pedagogická diagnostika v přípravných třídách není vedena komplexně, nejsou systematicky vytyčovány individuální vzdělávací cíle dětí, což snižuje možnosti další pedagogické intervence. Škola ve většině případů věnuje pozornost adaptaci žáků prvních ročníků na nové školní prostředí, což dokládají jejich vzdělávací výsledky cíleně zaměřené na podporu motivace k učení. Důraz je kladen zejména na nastavení a dodržování pravidel, škola nabízí i dostatečnou nabídku mimoškolních aktivit. Z analýzy přehledů prospěchu ale vyplývá méně motivační průběžné hodnocení v některých třídách prvního ročníku a v některých nově zavedených předmětech (např. fyzika, zeměpis) při přechodu žáků na druhý stupeň vzdělávání. Pochvaly jako kladný motivační nástroj škola využívá v menší míře, ve sledovaném období převažovala kázeňská opatření.

Ředitelka účelně v souvislosti s nárůstem žáků s SVP a OMJ a zvyšujících se potřeb žáků rozšířila personální obsazení školního poradenského pracoviště. To poskytuje poradenské a konzultační služby jednotlivým žákům, třídním kolektivům, zákonným zástupcům žáků i pedagogům školy. Pedagogičtí pracovníci průběžně identifikují individuální potřeby žáků se SVP, OMJ i žáků ohrožených školním neúspěchem. Na základě pedagogické diagnostiky škola poskytuje podporu žákům v prvním stupni podpůrných opatření a vypracovává plány pedagogické podpory, které pravidelně vyhodnocuje. Na základě doporučení školských poradenských zařízení jsou nastaveny a realizovány další formy podpory - individuální vzdělávací plány, součinnost asistentů pedagoga s učitelem ve výuce, předmět speciálně pedagogické péče. Žákům je poskytováno kariérové poradenství, pomoc při řešení školního neúspěchu, vztahových problémů i problémů psychického rázu. Žákům s OMJ je zajišťována pomoc formou výuky češtiny pro cizince či individuálních konzultací, žáci se bezproblémově integrují ve třídách. Z analýzy vzorku výsledků žáků s SVP a OMJ ale vyplynulo, že někteří dosahují horších výsledků ve srovnání s intaktními žáky ve třídě.

Škola se systematicky zaměřuje na včasnou identifikaci nežádoucích projevů chování žáků, průběžně jsou sledovány vztahy uvnitř třídních kolektivů i vzájemné vazby mezi pedagogy a žáky. Mezi nejčastěji řešené projevy rizikového chování žáků v loňském školním roce patřilo např. užívání látek s obsahem nikotinu, nevhodné chování vůči spolužákům i pedagogům, záškoláctví a kyberšikana. Ve spolupráci s externími subjekty škola cíleně zapojuje žáky do prožitkových a interaktivních bloků, realizuje např. třídnické hodiny,

dotazníková a sociometrická šetření. Důležitou úlohu v předcházení sociálně patologickým jevům představuje pestrá nabídka sportovních a dalších mimoškolních aktivit, projektových týdnů, zájmová činnost školní družiny a organizace společných akcí za účasti rodičů.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2017 se zvýšil počet žáků, tříd i pedagogů. Vedení školy kontinuálně zlepšuje materiální podmínky vzdělávání. Koncepční úprava obsahu školního vzdělávacího programu rozšířila možnosti profilace žáků. Škola se účelně zaměřuje na propojení teoretických znalostí s praktickými situacemi.

Silné stránky

- velmi dobré materiální podmínky vzdělávání (2.4)
- propojení teoretické výuky s praxí prostřednictvím polytechnického vzdělávání v souladu se strategií přípravy žáků na budoucnost a na uplatnění v praxi, koncepční podpora profilace žáků devátých ročníku prostřednictvím výuky specifických předmětů a završené tvorbou absolventských prací (1.1)
- kvalita výuky anglického jazyka, projevující se v dobrých vzdělávacích výsledcích žáků (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- užívání méně účinných didaktických forem a metod výuky v části vyučovacích hodin, nízká míra uplatnění pedagogických postupů podporujících kritické myšlení žáků, objevování, experimentování, hledání a navrhování řešení, práci s různými informačními zdroji (4.2)
- v části vyučovacích hodin nízká míra diferenciací a individualizace výuky s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků, odlišné tempo jejich práce a jejich specifické potřeby (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- využívat účinné didaktické postupy a metody vedoucí k aktivnímu zapojení žáků, jejich samostatnému uvažování, kritickému myšlení, hledání řešení problémů, objevování atd.,
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci a individualizaci výuky s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků, odlišné tempo jejich práce a jejich specifické potřeby,

- cíleně zaměřit evaluační procesy na eliminaci zjištěných nedostatků ve výuce, průběžně ověřovat realizaci opatření stanovených na základě zjištění z hospitační činnosti, vyhodnocovat účinnost přijatých opatření,
- zefektivnit uplatňování podpůrných opatření ve výuce u žáků s SVP a OMJ tak, aby podpora vedla ke zlepšení jejich vzdělávacích výsledků,
- pro individuální podporu dětí přípravných tříd stanovovat konkrétní záměry v pedagogické diagnostice a průběžně vyhodnocovat účinnost poskytovaných opatření v procesu vzdělávání,
- uvážlivěji postupovat při hodnocení žáků prvních tříd a při přechodu žáků na druhý stupeň vzdělávání, více využívat motivační funkci hodnocení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2023
2. Školní vzdělávací program přípravné třídy platný k termínu inspekční činnosti
3. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2023
4. Školní řád platný od 1. 9. 2023
5. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2023
6. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2023/2024 vedený k termínu inspekční činnosti
7. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školních letech 2022/2023 až 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
8. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti
9. Výběr personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
10. Kniha evidence úrazů vedená k termínu inspekční činnosti
11. Portfolio výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků vedené k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bára Papáková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Poláková, školní inspektorka

Mgr. Petra Prokopová Machalová, školní inspektorka

Mgr. Ivana Kučerová, školní inspektorka

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

15. 4. 2024